

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 89.

W NIEDZIELĘ DNIA 6. LISTOPADA 1803.

Z Wiednia d. 29. Października.

J. C. K. M. wydał następujący patent :

My Franciszek II. &c. &c. Nieochronne wydatki przynaglają Nas do zwrocenia także uwagi na dochody poczty i podwyższenie opłaty od listów. Nakazujemy przeto, iż od 15 Listopada r. b. od pojedynczych listów, nie przeważających pół łota, w dziedzicznych Naszych krajach Czesko - Austriacko - Siedmiogorskich i Galicyjskich zamiast 6 po 8 k. przy oddawaniu i odbieraniu płacić się będzie, a od listów zagranicę idących lub flamtąd przychodzących zamiast 12 po 16 kr. W tymże pomiarze odbierana ma być opłata od większych listów i pakietów (stosownie do wydrukowaney osobney taryfy). W Wiedniu d. 8 Października 1803.

Na zgromadzoney tu wielkiej kapitule zakonu niemieckiego d. 18 t. m. Arcy Xąż Jmć Antoni Wiktor został jednomyślnie obrany koadiutorem i następcą Mistrzostwa zakonu niemieckiego. Wspomnionego dnia o godzinie 9 z rana zgromadzili się kommandorowie, pełnomocnicy, radcy i kawalerowie tego zakonu w mieszkaniu Niemieckiego Mistrza Arcy Xcia Jmć Karola. Po odbytem nabożeństwie w kościele woyskowego wydziału, zgromadziły się członki do kapitulney sali. Prezydujący odebrał zlecenie wprowadzić na kapitularz

pełnomocnego J. C. K. M. kommissarza, na którego żądanie była zwołana kapituła, C. K. tajnego radcę i prezesa rady nadwornej i konferencyynego państwa ministra, hrabię na Oetingen - Wallerstein, Baldern i Södern. Minister wszedł, i miał pod baldachimem do kapituły przemowę, na którą kanclerz zakonu P. de Kleudgen odpowiedział. Gdy C. K. kommissarz oddał się, przystąpiono do wyboru, który jednomyślnie na Arcy Xcia Jmć Antoniego Wiktora wypadł, oczem kapituła uwiadomiła C. K. kommissarza przez barona Kerpen, a Arcy Xcia Jmć Antoniego Wiktora przez barona Nerdeg. Nowo obrany koadiutor przybył potem sam do mieszkania Arcy Xcia Mistrza Niemieckiego, oddał wizytę wybiorczenemu kommissarzowi, który go na wzajem odwiedził w pokojach Arcy Xcia Karola. Tu wszyscy przytomni składali mu powinszowania, potem nastąpił obiad, na którym wybiorczy kommissarz pierwsze zajął miejsce. — Na 26 t. m. był wyznaczony dzień przyięgi i pasowanie na rycerza dla Arcy Xcia koadiutora. Członki kapituły przyięty Arcy Xcia Jmć przy wysiadaniu z powozu i wprowadziły go do kapitularza, potem w przytomności Arcy Xżąt Jchmość Rainera, Rudolfa, Ferdynanda i Xcia Alberta, wielu zagranicznych postów, i licznie zebrany śla-

shy, nastąpiło pasowanie. Xżęta Dietrichstein i Colloredo odbierali przyścięę. Kommanderowie hrabiowie Zinzendorf i Kaunitz asystowali Arcy Xciu Koadiutorowi. Po skończoney uroczystości odbierał powinszowania, i dzień tey uroczystości zakończył się obiadem u Arcy Xcia Jmć Mistrza Niemieckiego.

J. C. K. M. raczył Franciszka Karola Römëra, tytularnego radcę przy nadworney woyskowej buchalteryi, przez wzgląd na iego 38 letnie gorliwe usługi Nayiaśnieyszemu Austryackiemu domowi, do godności ślachectwa z całym potomstwem nayłaskawiey wynieść.

Właściciel gruntowy niżej Ens P. de Steinhauer ofiarował z własnego patriotyzmu skarbową obligacyą na 50 ryń. tudzież 10 Mecow ziemniakow i 20 Mecow rzepy dla słojących w tym kraiu 3 regimentow, za to, że te regimenta w obozie pod Minkendorf sciążnęty przez swoją zręczność w obrotach naywyższe ukontentowanie Monarchy.

Praga miała to ukontentowanie oglądac w murach swoich d. 21 Października Arcy Xżęta Jana i Ludwika. Przybycie ich 108 wystrzałow z armat ogłosiły; w iędzali przy honorach woyskowych, i stanęli w pałacu Arcy Xcia Jmć Karola. Powitali ich imieniem gubernium wice gubernator hrabia Mitrowitz, w słabości C. K. gubernatora i jeneralność woyskowa z całym korpusem officyerow. Nazajutrz oglądali różne korpusa woyskowe, koszary, zbrojownię i mundurową kommissyą, a w wieczor byli na teatrze, gdzie z naywiększemi oklaskami byli przyięci. Teatr był przedziwnie oświecony.

Wypis z listu z Wenecyi d. 14 Października. — Spieszę się donieść W Panu o nader osobliwej i iedyney w swoim rodzaju powietrzney podróży: Hrabia Zambeccari z Bononii, doktor Grassetti z Rzymu i Paschal An-

droli z Ankony zrobili w Bononii w miesiacu Wrzesniu wielki i mocny balon. D. 7 Października z rana zaczęli go powietrzem napełniać; napełnianie szło dobrze, ale zwolna, tak iż dopiero o północy był napełniony. Wspomnieni 3 żeglarze chcieli nazajutrz podróż swoją odłożyć; ale niecierpliwy lud Bonoński przymusił ich o 3 kwadransach na rwszą o północy wsiąć do balonu. Ułożyli sobie byli spuścić się nie zadługo na ziemię; lecz balon wzniósł się tak szybko w górę nad obłoki, iż hrabia Zambeccari i doktor Grassetti zimnem i nudnościami znużeni zasnęli bez zmysłow. P. Andreoli, który sam przy zmysłach pozostał, nie mógł za pomocą barometru oznaczyć wysokości do której się wzniósł, ponieważ świeca, którą z sobą w latarni mieli, zagasta. O godzinie 3 z rana zaczął balon nagle upadać, i w krotce poznał P. Andreoli szum bałwanow adryatyckiego morza pod brzegami Romanii. Przez trzęsienie i krzyk przywrócił przecię do przytomności swoich odurzonych ieszcze kolegow, i nakoniec skrzesał ogień, którego mu nawet fosfer nie chciał wydać. W krotce w padł balon z niezepioną u niego gondolą na człowieka głęboko w morze adryatyckie. Wędrownicy skoñniali od ziarna i wskrus przemoczeni, śmierć widząc przed sobą, wyrzucili mający w gondole napełniony wor piaskiem i wszystkie narzędzia w wodę. Balon pozbawiony tego ciężaru wzniósł się powtornie z szybkością w górę. Suknie ich były osędzielizną pokryte, a dla rozciązonego powietrza zaledwo się mogli zrozumieć. Przebyli 3 warsztwy chmur, a Xieżyc czerwono oświecał pod nimi wiszącą atmosferę. Grassettemu krew się mocno z nosa puściła. Po godzinie 3ciey zaczął się balon zwolna spuszczać, a tęgi południowo-zachodni wiatr pędził go po adryatyckim morzu ku brzegom Istrii, tak iż gon-

doła dotykała się często grzbieta w wody. O godzinie 8 z rana znajdowali się jeszcze około 10 mil włoskich od brzegów Istrii, gdy szczęściem płynący Antoni Bazol złapał ich na swoją barkę i wyratował. Pięć godzin znajdowali się w oczwistem niebezpieczeństwie śmierci, i gdyby nie odważny Bazol byłiby się zapewne stali łupem morza. Uchwyciwszy balon przewiozł ich na w pół przezmarzłych do portu Pola w Istrii. Balon poleciał potem dalej i zapewne w Dalmacyi upadł. W Pola pokrzepili się wędrownicy przez 4 dni, a dziś o godzinie 8 z rana tu do Wenecyi przybyli i z wszelką gościnnością byli przyjęci. Opowiedzieli nam swoje smutne przypadki, i niezdają się mieć więcej ochoty puszczać się w nocy balonem. Podróż ich jest także w swoim rodzaju osobliwsza, Blanchard przeleciał tylko 7 mil przez kanał między Anglią i Francją, oni zaś od brzegów Romanii aż do Istrii blisko 20 mil niemieckich.

Z Petersburga d. 7. Października.

Zona tutejszego bawarskiego ministra Ob. Hoogenlorp, z domu Xiężniczka Hohenlohe, powita syna. Imperator Jmć będzie go sam do chrztu trzymał.

Angielski ambasador pozostanie tu jeszcze, i wkrótce spodziewa się swej małżonki z Anglii.

W. Xiążę Konstanty zatrudnia się teraz utworzeniem nowego regimentu Ułanów, którego szefem jest mianowany generał major baron Sakomelski. W. Xiążę pokazał się już kilka razy w ułańskim mundurze.

Sławna aktorka francuzka Panna St. Val przybyła tu z Paryża, i będzie w taurydzkim pałacu przed Imperatorską Familiją, Inżyniiją w Taurydze grała.

Szef brzygady w francuzkiej służbie Neleps, został w stopniu maiora do służby Rosyjskiej przyjęty.

P. profesor Robertson okaże tu tey zimy swoje fizyczne doświadczenia, które mu w Paryżu tyle pochwał zyskały. Jest tu nadzwyczaj dobrze przyjęty. Zaraz po jego przybyciu minister handlowy, hrabia Romanzow, wydał rozkaz aby jego 25 skrzyń z narzędziami fizycznymi nie były rewidowanymi, ale prosto do jego mieszkania odesłanymi.

Z Londynu d. 18. Października.

Podług listu z Madrytu, Król Hiszpański postanowił nie nosić więcej francuzkiego orderu S. Ducha, i oraz zakazał swoim poddanym i mieszkańcom noszenia nie tylko tego, ale i innych francuzkiej monarchii orderow.

Drukarz jeden tutejszy został przed kilku dniami za drukowanie i rozdawanie buntowniczych kartek aresztowany. Znaleziono ich pakę w jego domu. Kartki zaczętają się wyrazem: "Macieź prawo?", Był już kilka razy słuchany i wskazał ich autora; lecz ten za niewinnego jest uznany. Pokazały się także niegodziwe pisane kartki.

List z Gibraltaru donosi pod d. 7 Września: "W ostatnim moim liście doniosłem o zabranii murzyńskiej korwety przez amerykańską fregatę Filadelfia, którą tu przyprowadziła. Poźniej dowiedziałem się, iż po nadejściu wiadomości o tym zaborze d. 4 t. m. do Tangeru, amerykański konsul P. Simpson został tam w nocy o godz. 11 aresztowany i do publicznego więzienia zaprowadzony. Naza jutrz zgromadzili się wszyscy inni konsulowie, dla naradzenia się, co w tey mierze uczynić mają, i wszyscy żądali jego uwolnienia, które nakoniec nastąpiło za zaręczeniem, że P. Simpson przed zakończeniem tey okoliczności nie wyjedzie bez pozwolenia Casarza. — Pod d. 12 Września donoszą także z Gibraltaru, że Hiszpanie wszystkie pobliskie twierdze, z naywiększym teraz pośpiechem naprawiają.

Z Bostonu zawiera list pod d. 2 Września: "Liczba mieszkańców, którzy się z Nowegoorku oddalili wynosi 40,000. Wszelka komunikacja między Nowymyorkiem i Newhawen jest także lądem przecięta. Przyjeżdżający stamtąd muszą 14 dniową kwarantannę odbywać. Nasza rada zdrowia przedsięwzięła także potrzebne kroki ostrożności. Gazeta Rutlandu donosi, że podług nadeszłych tam wiadomości, umarło w Pitsfordzie 36 ludzi, w Braulden 39, w Chitendon 14, a w Orwel 41 na żołąciową gorączkę, i że w Shoreham i pobliskich miastach podobną się pokazała śmiertelność. — List z Kuba zapewnia, że Cap St. Nicola Mole na St. Domingo jest opuszczony, i że kobiety i dzieci już do Barracca i Kuba przybyły, tudzież, że zachodnia Floryda wchodzi do kontraktu kupna Luizjany. Podług listy umarłych, codziennie do 26 Sierpnia umierało w Nowymyorku 6 do 26 ludzi. Gorączka zdaie się dalej rozszerzać.,"

Kapitan amerykańskiego okrętu przywoził z Cap français wiadomość, że dnia 28 Lipca jedna angielska fregata w przytomności wielu nadbrzeżnych widzów, atakowała liniowy francuzki okręt o 74 armatach, i poty się z nim ucierała, poki iny druga angielska fregata nie przybiegła na pomoc, i obie razem przymusiły francuzki okręt do zwinięcia żaglow. Iny okręt i fregata francuzka uszły Anglikom.

Amerykański rząd dowiedziawszy się o nieprzyjacielskich krokach Deja Algierskiego, rozkazał czempredzey kongressowi Essexiemu 2 fregaty uzbroić. Wielu marytkow amerykańskich udali się w służbę francuzką; na przełożenie jednak amerykańskiego konsula w Bordeaux zostali już niektórzy oddaleni. — Montreal wiele ucierpiało przez podłożony na 4 miejscach razem ogień.

Przybiega, którą wszyscy ochotnicy

wykonać muszą, jest następująca: "Przybiegam bydz wiernym i posłusznym Królowi Jmć Jerzemu i jego następcom.,"

Przy Plimucie założono nową batterię z 32 funtowych armat. — Dwa liniowe okręty przyłączyły się do eskadry lorda Nelsona, tak, iż teraz ma 8 liniowych okrętów.

Margrabia Titchfield dowódzca 2 korpusow ochotników, zalecił wszystkim, iż któryby się sprzeciwił rozkazowi marszu nad brzegi w czasie potrzeby, będzie przez sąd woyskowy ukarany.

Z Filadelfii donoszą pod d. 3 Września: "Rozgłoszono tu przez marytkow przywiezioną wieść, że Francuzi opuścili St. Domingo. Francuzka fregata Perseverant o 32 armatach przyprowadziła do Charlestown z okręty: jeden z Glasgowa o 14 armatach i 40 ludziach, który się dopiero po 2½ godzinney walce poddał; drugi amerykański przeznaczony do wyspy Wight z Hawany. Mowią także, że francuzcy korsarze z Martyniki wiele naszych okrętów z zachodnich Indyy płynących zabrali.,"

W Dublinie wyznaczono nagrody na złapanie 11 osob.

Ponieważ hiszpańskie porty służą za przytułek dla francuzkich korsarzy, spodziewamy się zatem wkrótce wypowiedzenia wojny Hiszpanii.

W portach francuzkich od Boulogne aż do Ostendy nie ma się więcej statkow znaydować, iak na przewiezienie 10,000 woyska.

W Plimucie kazano przygotować żywność dla 20,000 woyska na 4 miesiące; gdzie te woyska będą obrocone ieszcze nie wiadomo.

Kupiecka flotta z Opporto, 50 do 60 statkow liczna, przybyła na wysokość Portsmutu. — W szancach tego portu poczyniono przygotowania na umieszczenie tam 2000 woyska.

Podług wiadomości z Chin, jest Cesarz niebezpiecznie chory. Największa jego kochanka umarła nie dawno. Piorun uderzył w pałac pekiński, spalił harem i 200 budynków.

Od zdobycia Tabago pierwszy okręt tu w tych dniach przybył. Płodow jest tam podobnie, tylko brakuje okrętów do wywozu.

P. Pitt oglądał w tych dniach szauce przy Margate i tamtejsze okolice; iako też ochorników, potem iadł obiad u lorda Keita.

Liczbę ochotników w Szkocyi podają do 30,000.

Bawiący tu egipski Bey, kazał dla swoich służących szkarłatową i suto galonowaną liberyą robić, co tu u nas jest rzeczą nie zwyczajną. Jest on z Georgii rodem, był od Murat Beia iako nader piękne dziecię za 1000 cekinow kupiony, i otrzymał nazwisko Eli, które w egipskim języku 1000 cekinow znaczy. W 15 roku był dla szczególniejszej odwagi, którą okazał, agą mianowany, poróżnił się z Murat Beiem, ale potem był znówu jego przyjacielem. Teraz jest drugim w komendzie, ale ze wszystkich bejow najbogatszym i najsilniejszym. Ożenił się z córką głównego Beduinow szejka, i ma 9 pokoleń pod sobą. Jest bardzo otyły, a jednak dobrem jeźdźcem. Umie czytać i pisać, co jest pomiędzy Mamelukami rzadką rzeczą. Francuzi nigdy go w Egipcie pokonać nie mogli; zawsze im w pułynie uciekał. Tutęszy ambasador turecki nie chce się z nim wdawać.

W Szkocyi zalecono wieśniakom, aby swoje zboże wymłócili, a w Edyburgu każdy mieszkaniec musi się przynajmniej na 10 dni w żywność opatrzyć. Piekarze mają się tam opatrzyć w mąkę, a reszta zboża w bezpieczne miejsca będzie złożona.

Wiadomości Loyds gospody: zabrane okręty Juliana Marya, z Batawii do Amsterdamu płynący; Fortuna, toż samo; St. Pierre z Newfoundland. Zatrzymane: Marya Ludwika z Wirginii do Hawru płynący; St. George z Petersburga do Francyi. Zabraue od nieprzyjaciela: 4 węglowe statki; okręt Rower z Bristolu do Newfoundland płynący; Tar, z bałtyckiego morza do Leith.

W Gazecie *Morning Post* czytamy następujący artykuł pod nazwiskiem: *Wojna zaczepna i odporna.*

"Narod nigdy nieokazał tyle dzielności, jednomysłności, ducha publicznego, i gorliwości w bronieniu swojej oyczyzny, iak w niniejszych okolicznościach. Lud dopełnił swojej powinności. Pozostaie teraz rządowi użyć dobrze dzielnych środków, które mu są ofiarowane. Jeżeli w walce tej upadniemy i pokonanemi zostaniemy, przyznać będzie można całą tego winę ministrom. Odpowiedzialność ich jest wielką. Powszechnem jest mniemaniem, że zamysłaią uczynić na ląd wyprawę. Wyprawa ta w dwoistym sposobie uskuteczniłą być może, to jest: przez wysadzenie na ląd częściami kilku tysięcy ludzi dla niszczenia i zastraszenia brzegow nieprzyjacielskich, albo też wysyłać przeciw nieprzyjacielowi ogromne siły, któreby mogły z nim walczyć w otwartem polu, podbić jego prowincye i zaprzeczyć mu zwycięztwa w własnem iego siedlisku. Co się tyczy cząstkowych wypraw na brzegi nieprzyjacielskie, nie można tylko je chwalić. Wystawiaią one dla nas wielkie korzyści, a bardzo mało straty. Idzie teraz rzecz o roztrząśnienie zamiaru uczynienia ogromnych wypraw lądowych. Nie mówimy tu o tych wyprawach, któreby mogli przedsięwziąć Francuzi stronicy dostojności królewskiej, ponieważ to jest interes samych Francuzow pomiędzy sobą. Ko-

rzyści wojny, którą nie przyzwolicie nazywają odporą, są daleko większemi niżeli by myśleć można. Nie utrzymujemy wcale aby rzec się należało wojen lądowych; lecz pragniemy zniszczyć zdanie nadto powszechnie rozszerzone, że nie możemy inaczej pokroć Francji tylko uderzając na nią na lądzie. Spodziewamy się, że nadejdą takie okoliczności, że będziemy mogli przedsięwziąć wojnę zaczepną na lądzie; lecz w niniejszym stanie rzeczy i położeniu interesów, podobna wojna byłaby nieroztropnością, nie tylko ze względu naszej obrony, lecz jeszcze i z tego powodu, żeby mogła przeszkodzić pomyślnościom, któreby ona nam w czasie ziednać mogła. Do któregoż punktu teraz moglibyśmy wymierzyć nasze usiłowania dla napadnięcia Francji? Do Wandei, Bretanii, Prowancyi, Włoch i Belgii? Moglibyśmy wylądować armią i wzruszyć ludy przeciw rządowi konsularnemu; moglibyśmy zwyciężyć i utrzymać się tam przez czas jakowyś; lecz jeżeli byśmy nie mieli dostatecznych sił do podbicia Francji całej lub skutecznego tam kontrarewolucyi, nasze usiłowania byłyby bezpożytecznemi i nader szkodliwemi stałyby się dla nas mogły. Możnasz mniemać aby wysadzenie na brzegi francuzkie od 20 do 30,000 Anglików mogło zastraszyć lud Paryzki? Byłoby to ofiarować Bonapartemu roszczę zwycięstwa, do której inaczej posunąć się nie może. Weźmy za przykład zdarzenie w Hanowerze. Sprawiedliwie naganiano ministrom, (lecz jedynie tylko w parlamencie) że żadnego nie przedsięwzięli środka w celu obrony tego kraju. W dwójakim sposobie mogli go od napadu Francuzów bronić: to jest składając mocarstwa lądowe, takie jak Pruski do dawania mu swojej opieki; albo też posyłając znaczną armią angielską do tego kraju.

Mocarstwa lądowe zazdroszą, wielkości na

morzu i pomyślności handlowey Anglii. Z tego powodu i dla innych jeszcze prywatnych przyczyn, iakimi są: wynagrodzenia, usłupienia, względy, których im może udzielić Francya, są raczej za stronę francuzką niżeli angielską. Niemieliśmy żadney podpory ani wsparcia na lądzie za rządów przeszłego ministerium, i jeżeli ninieysi ministrowie nie mogli na lądzie żadnych nam ziednać przymierzeńców, nie są więcę warci, nagany iak ich poprzednicy. Ministrowie więc nie mogli się spodziewać żadney obrony dla Hannoveru od mocarstw lądowych, od tych mocarstw, które spodziewają się odebrać go część iakowas przy podziale tego Elektoratu i które powiększenie swoje zasadzają na chęci zabierania, którą my im wyrzucamy. Mniey jeszcze było w mocy ministrow uratować Hannover przez wysłanie tam woyska angielskiego. Czyliż rozropną byłoby rzeczą zmniejszać środki obrony Anglii dla uratowania Hannoveru. Irlandya nie jestże nierownie ważniejszą dla nas, niżeli Hannover. Lecz przypuściwszy nawet, żebyśmy mogli byli wysłać tam woyska bez narazenia na niebezpieczeństwo Anglii i Irlandyi. Francya nie wystawiłaby była przeciw nim armii nierownie liczniejszych. Procz tego mielibyśmy byli przeciwko nam niepewność wiatrow i morza, podroż przykrą i niebezpieczną &c.; gdy tym czasem Francya miała swe woyska w Hollandyi i na brzegach Renu w gotowości na wroczenie do Hannoveru. Pewną prawie jest rzeczą, że woyska nasze byłyby zostały pokonanemi, gdy tym czasem kampania otwierała się na morzu iak chwalebnie dla nas, gdzie same mogliśmy zbierać zwycięstwa. Jeden jest tylko jedynie punkt na lądzie: do którego można wysadzić woyska angielskie z nadzieją pomyślności, i punktem tym jest Hollandya. Można by za pomocą Hollendrow, którzy za-

pewnie złączyliby się z naszym woyskiem wypędzić Francuzow z kraiu tego, który tak natura mocno obwarowała, że tam przez cały przeciąg woyny potrafilibyśmy się utrzymać na przekor, i pomimo usiłowania pierwszego konsula. Bonaparte tak dobrze iest o tym przekonany jak i my; wie on dobrze, że Holandya iest iedynym miejscem lądu, na które z korzyścią dla nas uderzyć moglibyśmy i z tego powodu liczne woyska francuzkie do kraiu tego wysyła &c.

Z Medyolanu d. 8. Października.

Jenerał Montrichard pozawczoray przybył do naszego miasta z Hanoweru, a dnia wczorayszego w dalszą do armii neapolitańskiey udał się podróż.

Prefekt departamentu naszego wydał odezwe przeciwko tym, którzy przeszkadzają aresztowaniu lub powrotowi popisowych do swoich korpusow. Karą cielesną lub pieniężną ukaranemi zostaną ci, którzy będą przekonani, że dopomagali popisowym do niedopełnienia urzędzeń ułtawą przepisanych względem stawienia się.

Nadzwyczajna kommissya woyskowa ukarała 2 letniem więzieniem pewnego xiędza bywszego karmelitę, oskarżonego, że miał kazanie do ludu dążące do nadwerżenia spokojności publiczney. Inny xiądz przekonany, że ukrył 3 zbiegłych popisowych podobnież iednorocznym więzieniem ukarany został.

Pani Dambrowska, żona jenerała dywizyi tegoż nazwiska, przed kilku dniami umarła; pochodziła ona z iedney z najpierwszych familly w Saxonii.

Z Paryża d. 18. Października.

Minister woieny wylechał d. 14 w wieczor do Belgii dla obeyrzenia tamteyszych obozow i brzegow. Rozumieją, że tam 14 dni zabawi. Za kilka dni uda się tam także minister zagranicznych związkow, co wnosic

każe, że pierwszy konsul w krotce tam wyiedzie.

Monitor mieści w sobie następujący list z Korunny pod d. 21 Września: " D. 19 t. m. zawiął do Wigo Hiszpański okręt S. Antoni, z Monte Video płynący z ładunkiem 33,000 skor. Był on do Hamburga przeznaczony; ale dowiedziawszy się o blokadzie Elby, postanowił zawinąć do Wigo. Pod przyładkiem Finistru był od angielskiego korsarza zatrzymany, który nakoniec postął swoją łódz z kilku ludzmi dla prowadzenia go jako zdobyczy. Ponieważ hiszpański kapitan zamknął się w swej budzie, obiał zatem podkapitan, rodem Francuz mający 25 lat nad okrętem kommendę. Za pomocą ludu swego pochwycił tę łódz, zabiwszy kilku i raniwszy Anglikow. Korsarz mający 6 armat przybiega nakoniec sam; lecz hiszpański okręt nie mający tylko dwie armaty przymusza go do oddalenia się. Nazajutrz był ten okręt od francuzkiego korsarza Repressaille przetrząsany, który zabrał na swoy okręt rannych ludzi. „

Armatne szalupy, które teraz podług planu radcy stanu Forfait budują, są daleko dogodnieysze, niżeli te które na końcu ostatniey woyny zbudowano. W St. Mało budują czaykę dla Igo konsula.

Niedawno umarł najstarszy jenerał francuzki Sambuc de Monfert, mający 81 lat. Służył 67 lat; znaydował się na 15 bitwach i 1 morskiey, na 7 obleżeniach, &c. był 9 razy ranny, a 2 razy znaydował się w niewoli. Służył także w Indyach.

Pani Stael otrzymawszy na krotki czas pozwolenie, przybyła tu przed dwiema dniami.

Wczoray pierwszy raz fałszerz monety został od tuteyszego sądu na śmierc skazany i zaraz stracony.

Ostatniego czwartku Xzę następcą Wirtemberga miał w St. Cloud pół godziną rozmowę z pierwszym konsulem. Major Pfuhl towarzyszył mu. Przepędzi tu całą zimę.

Jubileusz będzie na ow czas we Francyi obchodzony, kiedy wszystkie biskupstwa będą urządzone. Bula na to papieżka już przyszła.

Korsarze francuzcy, piszą z Bordeaux, wszystkie prawie okręty zabrali, które z wyspy S. Troycy płynęły. Jeden szoner zabrał 9 okrętów, które z Ameryki chciały się do Anglii udać.

Akademia kunsztów i umiejętności w Kaenie wyznaczyła medal 100 fr. wartości nagrody za najlepszą odę na wylądowanie Xcia Wilhelma do Anglii.

Do obozów bardzo wiele wybierają parobków dla rozwożenia żywności.

Korsarz Egipczyk z Bordeaux zabrał angielskiego korsarza Gordon o 14 armatach i do Camorinas w Hiszpanii przyprowadził.

Mowią, iż po powtornem obiedzie brzegów zatrzyma się Benaparte w Compiègne.

Rządowy goniec pobiegł stąd do Konstantynopola.

Z Fecamp piszą pod dniem 13 tego m.

Tego rana przepłynęła tedy francuzka flotyła; angielska fregata dostrzegłszy iey tylnę straż, zaraz Anglicy zaczęli flotylę ścigać i przymusili udać się pod zastonę baterii w Dalles.

W tych dniach radca stanu Fourcroy, który ma dozór nad publicznemi naukami, odwiedził drukarnią sterotypów Ob. Herhan, i bardzo chwalił. Stawni jednak drukarze utrzymują, iż przez sterotypy sztuka drukarska zdaje się zbliżać do upadku.

Podchlebiają tu sobie, iż Rosjya zachowa ciągle neutralność, i mówią, że Xzę Drogorki zaśląni Markowa w posiadstwie.

Z Madrytu przybiegło tu znouwu dwóch gońców, do hiszpańskiego ambasadora Azzara i ministra Talleyranda. Hiszpania zgodna teraz jest z Francją względem mających się przedsięwziąć środków, i może w krotce obaczyć tego skutki.

Od brzegow Menu d. 18. Października.

Pisma publiczne mówią o pewney konwencyi zawartej pod dniem 29 Sierpnia w Frankfurcie pomiędzy 10 książętami i hrabiami Rzeszy niemieckiej względem utrzymania i obrony praw ich i interesów pod obroną Francji. W tym celu mieć będą jednego wspólnego swego ministra w Paryżu, a drugiego w Petersburgu, i rezydentów jednego w Wiedniu, a drugiego w Berlinie.

W jedney gazecie wyczytujemy, że ministrowie francuzcy będący w tym momencie przy zagranicznych dworach, odbywają teraz z temi dworami, przy których się znajdują negocjacje dla zapewnienia ile to bydy może spokojności lądu, w czasie terażniejszey pomiędzy Francją i Anglią wojny.

Taż sama gazeta czyni uwagę, że wielu Rosjanów służy jako ochotników na flotach angielskich.

Dowiadujemy się z Stokholmu pod d. 17 Września, że tam przejeżdżał kapitan angielski York, jadący gońcem z Petersburga do Londynu.

Prywatne doniesienie z Paryża zapewnia, że wysłany został goniec do Baiony wstrzymując dalszy marsz wojska do granic hiszpańskich; oboz przy Baionie ma być zwinięty i wojska inne przeznaczenie dostaną. Generał Augereau powraca do Paryża i będzie przy armii angielskiej umieszczony. Zapewniam, że nie tylko dwór madrycki, ale i liżboński wszystkie przyjął propozycje Francji, pod któremi uznać chce ich neutralność.

Król Jmć Szwedzki znajdował się d. 6 na kommedyi francuzkiej w Karlsruhe, którą tamtejsza szlachta na dworskim teatrze grała. D. 8 oglądał miasto i tamtejsze ciepłe kąpiele.

"Oglądając nasze płaskie statki (piszą z Paryża) zdaie się jakbyśmy na nich czytali: "Podróż nasza jest tylko krokiem. .. Są letnie, około 50 stop długie, 5 szerokie. Pomieszczą na sobie 60 ludzi; mają 4 wiosła, jeden maszt, u którego żagiel. Nie są wcale zdadne do obrony, ale tylko do przewozu. Każdy z nich jest opatrzony 3 armatami. — Do komendantów nadbrzeżnych wyszły tajne z gabinetu pierwszego konsula instrukcje. Wszyscy ministrowie, oprócz wojennego, pozostaną wczasie wyprawy w Paryżu."

Nie nieka gazeta, która teraz w Paryżu wychodzi, umieszcza wiele nowych wyrazów, i t. d.

W okolicach Renu nie wiele tego roku jest wina, ale w bardzo dobrym gatunku.

GAZETY KRAKOWSKIEJ

W NIEDZIELĘ DNIA 6. LISTOPADA 1803.

Opisanie St. Cloud.

St. Cloud, przepyszne mieszkanie Igo konsula, bierze swoje nazwisko od jednego z synów Klodomira, wnuka Klowiusza i S. Matyldy, Klodoarda zwanego. Prześladowany od nieprzyjaciół, schronił się do tego pięknego lasu, który w roku 351 był dziką puszczą, a teraz skłni się skarbami całego świata i jest mieszkaniem świetnego dworu. Założył w nim klasztor, i sam w nim mnichem został. W czasie opuściły mnichy ten klasztor, i zbudowano na jego miejscu zamek, do którego się Henryk III. Walezy schronił, i w nim od Dominikana Jakóba Clement w roku 1580 zabitym został. Na tego królboycę zrobiono napis: *l'Enfer ma crée.* (Piekiło mnie wydało.)

W sto lat potem przecięto las w St. Cloud i podzielono na ulice. Dwór królewski zaczął tam mieszkać, a świat paryżki przechadzał się po zamienionem w rozkoszne miejsce lasu. Wielkie i śmiałe kaskady igrały w sztucznych skokach i obłokach aż do wierzchołków tyśiąc letnich drzew; tam gdzie niegdyś dziki źródło wytryskiwało ze skał na murawę, i tam gdzie niegdyś prosta krzyż stał, który Klodoard z pobożności całował, wzniosły się marmurowe grupy bożyszcz rzymskich i greckich. Brat Ludwika XIV. i dwa po nim Królowie mieszkali najczęściej w St. Cloud. Ludwik XVI. kazał ten zamek dla siebie i dla Królowy na nowo urządzać i przyozdobić. Rewolucya zniszczyła te piękne urządzenia; St. Cloud spustoszało: królewskie pokoje poszły w zaniedbanie, kosztowne sprzęty, obrazy, złota sieranki i pię-

kne obicia, okryta paęcyczna i kurz; bogata kaplica, w której Królowie Bogu modły czynili, zastawiona była nieczystem sprzętem, ściany jej obdarte z pięknych obierów i otarte zaniedbano. W takim stanie znajdowało się St. Cloud aż d. 9 Listopada 1800 (18 Brumera) w którym dniu Bonaparte zwał dyrektoryat i obiał rządu Rzpltej.

Ta odmiana rzeczy, pociągnęła także odmianę St. Cloud; Bonaparte urządził go na nowo i uczynił najwspanialszym mieszkaniem rządcy w całej Europie.

Wchodząc w podwoje zamku, idzie się po marmurowych wschodach, których boki są marmurowe i porfirowe. Wyżey są ściany zwierciadłami okryte, tak iż się здаie, iak gdyby człowiek na przeciw siebie szedł. Poręcze są miedziane, dobrze wylęcane, i tak pięknie i mocno zrobione, iak gdyby miały trwać wiecznie.

Przedpokoj zdobiał 4 popiersia znakomych wodzow, którzy pod Bonapartem zwyciężali i na placu bitwy polegli: Hoche, Desaix, Klebera i Dampiera. Widać tu także obraz, przez Regnault zrobiony, jenerala Desaix, kiedy umierając pada na ręce młodego Lebruna. Wszystkie te ozdoby są wielkie i żywo śmierć przypominające. Nad wysokiemi drzwiami wisi sędzista złotem w kwiaty przerabiana franka.

Z przedpokoiu wchodzi się do galeryi obrazow, która jednak nie jest tak wielka, ani tak świetna iak Muzeum i galerya Lucyana Bonapartego. Najpiękniejsze obrazy są tu Karola VIII. przez Leonarda da Vicci i pałęza Juliusza II. przez Raphaela malowane.

W tej sali stoją wysokie porcelanowe wazy. Jeden z nich jest z ciemno niebieskiej porcelany; kwiaty i owoce dobrze wyzłocone, a osoby ofiarne na płasko rzeźbie z białej porcelany na białem spodzie; reszta ozdobo suto wyzłocona. Jest 6 $\frac{1}{2}$ stopy wysoki, co jest rzadką i kosztowną rzeczą w porcelanowej robocie. Dwa inne są z szarej porcelany, i nie tak wysokie. Wszystkie 3 są z porcelanowej rękodzielni w Sevres.

W sali radney znajdują się wielki okrągły stół, około którego zasiadają pierwszy konsul i radcy stanu. Każdego miejsce jest oznaczone i ma przed sobą kałamarz i poduszkę z igłami; stołki są pięknie wyzłocone i bogate kwiaty wyszyte; osobliwie piękne jest krzesło przed kominem, na którym Bonaparte siada. Na kominie stoi stare popiersie młodego Nerona z białego marmuru. Powyżej widać grupę Nilu, której oryginał znajduje się w Rzymie. Obok Nerona znajdują się dwie jabelski z dziubami okrętowemi. Starożytni zrobili ich na uwiecznienie morskich wojen; obie są z Kapitolu.

W następnych pokojach są obicia z Gobelina fabryki, na których wyobrażony jest Parnas Warykanu i sąd Parysa przez Raphaela. Te obicia są bardzo piękne i jeszcze przez Ludwika XVI. sprawione. Biblioteka została się tak jak była; wiele jednak książek brakuje i cokolwiek dziko wygląda. Na stole leży hieroglifczna księga otworzona.

Kaplica, w której pierwszy konsul z całą familią, co niedziela mszy słucha, jest szaro malowana, ławki purpurowe wyłożone, a ołtarz kosztownie ozdobiony. Msza

zawsze bywa z śpiewaniem i muzyką; można czasem znaleźć sposobność na niej się znajdowania.

Sala iadalna jest cała lakierowana w przyjemnych i żywych kolorach. Po ścianach wiszą figury z Herkulanum. Mówią, iż ta sala jest urządzona według gustu Pani Bonapartowej, która ma upodobanie w pięknych kunsztach. Kupuje i zamawia posagi, wysyła swoim kosztem artystów i sprowadza kunsztu dzieła. Lustro na środku sali jest z prawdziwego krzystata *de roche*, w którego szlifowanych sztukach odbija się wszystkie kolory sali i w tysiączne tamią odmiany.

W jednym pokoju wisi sławny obraz Gueriza: Hipolit przed Tezeuszem; na przeciw niego Remus i Romulus przez Piotra da Cortona.

Pokój sypialny jest bardzo gustowny: greckie łóżko pokrywa opona z indyjskiego złotem przerabianego muszlinu, który się nad nim unosi niby złota chmura. — W kąpielnej izbie Pani Bonapartowej, która jest na około zwierciadłami wybita, można się w tysiącznych widzieć odmianach. Słupce iej i szycia są niewypowiedzianie świetne i wspaniałe. W jednym iej pokoju wiszą między innymi trzy sławne obrazy, z których jeden jest Matka Boska z Sedja przez Raphaela malowana. Kto ją pierwszy raz widzi, zdaie mu się, że na żywą patrzy. — Wychodząc do iej przed pokój, widnie plan Szwaycaryi, w którym jeziora są z zwierciadeł, a góry i lasy ze mchu. Podług tego bardzo dokładnego planu, zrobił pierwszy konsul swoy wojenny plan na Włochy i Szwaycaryą.

D O N I E S I E N I A.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, niniejszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż iatki rzeźnicze do masły po zmarłym Antonim Strzałkowskim pozostałe należące między innymi iatkami tu w mieście leżące, z których jedna 37 zł. ryń. 30 kr. druga 125 zł. ryń. jest oszacowana, na żądanie opiekona małoletnich Strzałkowskich Józefa Srozeckiego dnia 10 Listopada r. b. o godzinie 3 po południu przez publiczną licytacją sprzedane będą.

Ktoby miał ochotę ich kupienia niechaj się w oznaczonym czasie tu w sądzie znajdują. — Wierzyciele zaś zastaw nań mający napominają się, żeby nieczekując osobnych w tej mierze powołań praw swoich pilnowali, inaczej ktoby się pod czas licytacji z swoimi żądaniem nie zgłosił, żadnego więcej prawa ani do kupiciela, ani do owych iatek samych mieć nie będzie, ale swego zadosyć uczynienia z summy szacunkowej, lub z innego majątku zmarłego Strzałkowskiego poszukiwać będą musieli.

Dradcki.
Gollmayer.
Łodzinski.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.
Dnia 23 Września 1803. roku.
Kozłowski.

C. K. sąd prowincyalny szlachecki Lubelski Galicyi zachodniej Panom Mikołajowi i Jozefowi, tudzież Rozalii Pannie, i Zofii z Bychawskich, Kamiński, braciom i siostram Bychawskim niniejszym obwieszcza Edyktem; iż po zmarłym tu w Lublinie Wincentym Bychawskim dziedzictwo na nich spadło, którym adwokat Izdebski za kuratora jest przydany. Napominają się przeto, ażeby służące sobie, do pozostatego, po wzmiankowanym Wincentym Bychawskim dziedzictwa prawa, okazali, i wolą swą dziedziczenia, przed tutejszym sądem, iako zwierzchnością spadkiem tym zarządzającą w czasie jednego roku i 6 niedziel tym pewni oświadczyli, gdy w przeciwnym razie względem tego dziedzictwa z oświadczaćym się Jakóbem Bychawskim, i ustanowionym kuratorem, podług przepisanych ustaw cywilnych postąpią i ukończoną zostanie. Działo się w Lublinie dnia 7 Lipca 1803.

Gołaszewski,

Purtscher.

Mincb.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniej.

Klimaszewski.

Rozporządzenie C. K. Gubernium Galicyi Zachodniej.

Podwyższenie cła na wyprowadzenie wełny niewyprawionej, rozciąga się także na wełnę krepłowaną, i przedzoną.

Ponieważ wątpliwość zasła, czyli najwyższą ustawą dnia 12go maja 1802 podwyższone cło z czterech na dwanaście ryńskich od wyprowadzenia cetnara niewyprawionej wełny owcey krajowej, tylko od tego gatunku wełny opłacane bydź powinno, czyli się też bez różney na wszystkie gatunki wełny owcey rozciągać ma, więc nakazano najwyższym dekretem nadwornym dnia 29 Sierpnia r. b. iż takowe podwyższenie cła od postrzygaczow sukien, i białoskornikow nie tylko od wełny w płatkach i wełny krepłowanej, ale także od wełny przedzonej dla uniknienia wszelkiej wątpliwości, i przemycenia w prowadzone bydź powinno.

Co następnie do rozporządzenia tutejszego dnia 21go Maja 1802 dopowszechney podaie się wiadomości.

Dan w Krakowie dnia 4go Października 1803.

Pod niebytność J. W. C. K. krajowego Gubernatora.

Antoni Baum de Appelshofen, C. K. nadworny konsyliarz i przewodzący.

Jan Edler de Platzer.

Wezwanie. C. K. Gubernium Galicyi Zachodniej, uwiadomiałą Słachetną Maryannę Łopuską z powodu rozwodu swego za granicę wyszłą, a dotąd nie powracającą, ani o przy czynie swego bawienia nie donoszącą, ażeby w przeciągu 4 miesięcy od ogłoszenia niniejszego wezwania powrocila, lub oczekiwała postąpienia z sobą iako z emigrantem podług przepisu prawa. W Krakowie dnia 8 Października 1803.

Hauer.

Magistrat Miasta Król. Stołecznego Krakowa, niniejszym obwieszczeniem wiadom czyni, iż przeznaczony termin licytacyi kamienicy Gezenbaurowskiej na ulicy S. Jana pod Nrem 482 stojącej ryń. 2328 kr. 30 oszacowanej na dzień dzisiejszy do dnia 24 Listopada r. b. godziny 3 po południu przedłużony został.

Ktoby przeto miał chęć kupienia tej kamienicy niechaj się w czasie wyżej przepisany tu w sądzie znajdzie, wierzyciele zaś prawo zastawu nań mający napominają się, ażeby nie oczekując osobnych w tej mierze powołań praw swoich pilnowali, inaczej ktoby się z rządania mi swoimi pod czas licytacyi nie zgłosił, ani do kupiciela, ani do tej kamienicy żadnego już prawa mieć nie będzie ale swojego zadosyć uczynienia z szacunku przedarzy lub innego dłużnika majątku poszukiwać będą musieli.

Gölmayer.

Krzyżanowski.

Łodziński.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa

Dnia 20. Paździer. 1803.

Kozłowski.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniej uwiadomiałą niniejszym Edyktem Pana Władysława hrabię Branickiego iż Jan Verand w punkcie zapłaćenia summy 5135 zł. pol. 29 gr. c. s. c. do sądów tutejszych żalobę podał i pomocy sądowej dopraszał się.

Gdy zaś też sądy dla jego zagranicą zamieszkania, iennu tutejszego sądowego adwokata Chylińskiego za obrońcę z jego szkodą i niebezpieczeństwem ustanowiły, z którym też sprawa rozpoczęta podług przepisane go dla Galicyi zachodniej sądowego porządku prowadzona, i ukończona będzie, napomina się, on niniejszym Edyktem aby w 90 dniach do odpowiedzi stawił się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrat i tego sądowi wymienił, i oraz tych podług prawa użył, kroków, które do obrony swej sprawy pożytecznymi być się zdają, gdyby bowiem tego nie uczynił, i swą zaniedbał sprawę, samby sobie szkodę może jaką stąd wynikającą przypisać winien był.

Dan w Lublinie dnia 5 Września 1803.

Kazetan Michałowski, V. P.

Purtscher.

Friederthal.

Z Rady C. K. Sądów Szlach. Lubelskich Galicyi Zachod.

Klimaszewski.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniej uwiadomiałą niniejszym Edyktem JW. Władysława Grafa Branickiego, iż Ur. Jan Verand w sprawie zapłaćenia summy 1000 zł. pol. c. s. c. do sądów tutejszych żalobę podał, i pomocy sądowej dopraszał się.

Gdy zaś też sądy dla jego zagranicznego zamieszkania iennu tutejszego sądowego adwokata za obrońcę z jego i szkodą i niebezpieczeństwem ustanowiły, z którym też sprawa rozpoczęta podług przepisane go dla Galicyi zachodniej sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napomina się on, niniejszym Edyktem, aby w przeciągu dni 90 do odpowiedzi stawił się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddał, lub innego sobie patrona obrat i tego sądowi wymienił, i oraz tych podług prawa użył kroków, które się do obrony swej sprawy pożytecznymi być się zdają, gdyby bowiem tego nieuczynił, i swą zaniedbał sprawę samby sobie szkodę może jaką stąd wynikającą przypisać winien był.

Dan w Lublinie dnia 5. Września 1803.

Kazetan Michałowski, V. P.

Purtscher.

Friedenthal.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.

Klimaszewski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej oznajmiają tym Edyktem Suksessorom po zmarłym Onufrym Zamojskim pozostałym: że Pan Teodor Gnoński u Sądów tych, w sprawie o 3000 zł. pol. którą Pan Józef H. dziewięć przeczw niemu rozpoczął, — o pozwolenie pierwszej na 45 dni dylacyi w celu zdania tej sprawy dopiero wspomnianym suksessorom — proźbę przeciw nim podał, i o pomoc Sądu ile sprawa wiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie oni zostają lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicz: znajdują się, ony ze adwokata tutejszego P. Ostawskiego, z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy Sądowej na C. K. Państwa dziedziczne przepisanej rozpoczną się i ukończony będzie; Oni przeto Edyktem niniejszym tym końcem upominają się, ożobę w czasie przywołitym to jest: d. 5 Grudnia r. b. o godzinie 10 zrana sami stanęli, albo jeżeli takie mają prawa swego dowody, to zastępcę wyznaczonemu wcześniej przestali, albo nakoniec innego sobie Patrona obrat i tego Sądowi Tutejszym wymienili, i podług przepisu tych środków Prawa używali, które do swej obrony za najsukuteczniejszo osądzą; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samiby sobie, podług opiewu Ces: Krol: Praw, przypisać musieli.

Józef de Nikorowicz.

Józef de Cronensfels S. P. R. K.

Brzozad.

Z Rady Ces. Krol, sądów szlacheckich Krakowskich Galicyi zachodniej

W Krakowie dnia 12. Października 1803.]

Hrabia Bubna.